

Associació de Professionals
dels Espais Verds de Catalunya

11è CONGRÉS DE L'APEVC DE LA GRAN A LA PETITA ESCALA BERGA, 24 - 26 DE NOVEMBRE DE 2005

Llibre de ponències

**11è CONGRÉS DE L'APEVC
DE LA GRAN A
LA PETITA ESCALA
BERGA, 24 - 26 DE NOVEMBRE DE 2005**

Llibre de ponències

©Associació de Professionals dels Espais Verds de Catalunya
C/ Londres, 96, principal 2 – 08036 – Barcelona (Barcelonès)
Telèfon: 934141365 / 607633790 – Fax: 933969720 – C/E: congres@apevc.org - www.apevc.org

Coordinat per **Dina Alsawi** i **Àlex March**
Produït per **Asflor Ediciones**

Presentació	4
Programa	4
Escala i Paisatge	6
La restauració paisatgística de l'abocador del Garraf	8
Projecte-marc de recuperació mediambiental de l'espai fluvial del Llobregat	13
Revegetació de talussos: Origen i evolució	15
Reforma de l'Avinguda de Roma de Manlleu	26
Jardineria de la urbanització del Passeig de Parcia Faria entre el carrer Bilbao i el carrer Josep Pla	31
Implantació i manteniment de gespes en climes càlids	37
Els jardins a muntanya	44
Usos dels arbusts en jardineria pública	45
Sortida: Itinerari de natura de Queralt	50

DE LA GRAN A LA PETITA ESCALA
11è CONGRÉS DE L'APEVC
BERGA, 24 - 26 DE NOVEMBRE DE 2005

Presentació

Un any més hem treballat amb l'objectiu d'aconseguir un congrés que sigui el punt de trobada per l'intercanvi d'experiències dels professionals dels espais verds, però que a la vegada tracti una o diverses temàtiques d'interès per a tots els professionals. Això ha estat possible gràcies a la col·laboració de molts companys que, amb la il·lusió de treballar per la nostra associació, ens han posat a disposició un congrés singular i atractiu.

Amb l'objectiu d'arribar a les diverses especialitzacions dels espais verds, hem plantejat un congrés pluritemàtic. **De la gran a la petita escala** vol tractar diferents àmbits en els quals els professionals dels espais verds poden intervenir. Anirà des de grans actuacions territorials d'actualitat, passant per projectes que es valoraran des de la seva projecció fins el seu manteniment, per arribar a concretar diferents aspectes, potser puntuals, d'un enjardinament.

Aquest cop, amb la finalitat de recórrer diferents punts de la nostra geografia, el lloc escollit ha estat Berga. També esperem que la visita programada ens ompli no només de coneixements tècnics sinó també de sensacions.

Dina Alsawi
Presidenta de l'11è congrés de l'APEVC

Programa

Dijous, 24 de novembre de 2005

8:30 **Acreditació i lliurament de documentació**

9:15 **Inauguració i presentació**

Excm. Sr. Ramon Camps, Alcalde de Berga
Sr. Àlex March, President de l'APEVC
Sra. Dina Alsawi, Presidenta de l'11è congrés

1ª SESSIÓ

Treballant a gran escala

Dijous, 24 de novembre de 2005, matí i tarda
Presideix la sessió: **Sra. Glòria Forasté** (Vocal de l'APEVC)

9:30 **Escala i paisatge**

Sr. Joao Ferreira Nunes (Arquitecte)

10:30 **La restauració paisatgística de l'abocador del Garraf**

Sra. Teresa Galí (Enginyer agrícola i paisatgista)
Sr. Enric Batlle (Arquitecte)

11:30 **Pausa-cafè**

12:00 **Projecte marc de recuperació mediambiental de l'espai fluvial del Llobregat**

Sr. Ramon Torra

13:00 **Taula rodona de la 1a sessió**

Moderadora: Sra. Carme Hilarío
(Ajuntament de Badalona)

14:00 **Dinar de treball**

16:30 **Revegetació de talussos: origen i evolució**

Sr. Eustaquio Puente (Enginyer de monts)

17:45 **Assemblea ordinària de l'APEVC**

2ª SESSIÓ

Del disseny al manteniment

Divendres, 25 de novembre de 2005, matí
Presideix la sessió: **Sr. Jaume Fornés** (Vocal de l'APEVC)

9:30 **Remodelació de l'avinguda de Roma de Manlleu**

Sr. Jordi Boadas (Enginyer agrònom)
Sr. Miquel Sellés (Arquitecte tècnic)

DE LA GRAN A LA PETITA ESCALA
11è CONGRÉS DE L'APEVC
BERGA, 24 - 26 DE NOVEMBRE DE 2005

10:30 Passeig Garcia Fària: del projecte al parc

Sra. Carme Ribas (Arquitecta)
Sr. Nuno Almeida (Paisatgista)
Sra. Montse Arbiol (Enginyera tècnica agrícola)
Sr. Jordi Santiago (Parcs i Jardins de Barcelona)

12:00 Pausa-cafè

12:30 Taula rodona de la 2a sessió

Moderador: Sr. Jordi Chueca (Parc de Vallparadís)

14:00 Dinar de treball

3ª SESSIÓ

Alternatives en jardineria

Divendres, 25 de novembre de 2005, tarda
Presideix la sessió: **Sra. Núria Jiménez** (Vocal de l'APEVC)

16:30 Implantació i manteniment de gespes càlides

Sr. Manuel Martínez (Ajuntament d'Alacant)
Sr. Carles Garcia (Ajuntament de Malgrat de Mar)

17:30 Jardineria de muntanya

Sr. Josep Santacreu (Mestre jardiner)

18:30 Usos dels arbusts en jardineria pública

Sr. Lluís Abad (Parcs i Jardins de Barcelona)

19:30 Taula rodona de la 3a sessió

Moderador: Sr. Xavier Fàbregas (Escola Superior d'Agricultura de Barcelona)

20:00 Cloenda del congrés

Visita guiada

Dissabte, 26 de novembre de 2005, matí

11:30 Visita tècnica guiada per l'entorn del Santuari de Queralt

Lloc de realització

Pavelló de Suècia

C/ de la Sardana (sortida Berga Sud)
Berga

USOS DELS ARBUSTS EN JARDINERIA PÚBLICA

Divendres, 25 de novembre de 2005, 18:30 h

Lluís Abad

Lluís Abad és Mestre jardiner i tècnic especialista en jardineria.

Actualment treballa com a Tècnic en jardineria a l'Àrea de Projectes i Obres de Parcs i Jardins de Barcelona, (Obra nova, remodelacions, restauracions, rehabilitacions: Laberint d'Horta, Laribal-Font del Gat, Joan Brossa, etc.). També realitza diferents tasques relacionades amb la gestió del manteniment i planejament de les col·leccions dels jardins temàtics i històrics de Barcelona.

Ha estat Professor a l'Escola de Jardineria "Rubió i Tudurí" (Formació professional, Afeccionats, cursos tècnics, formació laboral, etc.) i ha realitzat diferents treballs de docència i coordinació en cursos postgrau, cursos monogràfics (Parcs i Jardins, UB, UPC).

És conferenciant habitual en temes de jardineria. També ha realitzat nombrosos assessora-ments en jardineria

Presentació de la ponència

1. Introducció
2. L'evolució en l'ús dels arbusts
3. L'ús de plantes arbustives als espais verds recents
4. Perspectives futures
5. Conclusions

1. Introducció

L'APEVC en diferents ocasions, ha tractat alguns aspectes relacionats amb les plantes arbustives: qualitats, definicions, vàlua ornamental, propostes per a la selecció, etc. No es pretén reiterar al respecte, si no aprofundir el debat amb nous punts de vista.

La present ponència, per tant, té com a objectiu plantejar algunes reflexions que puguin contribuir a una major racionalitat en els aspectes vinculats a les plantes arbustives.

Es partirà d'un repàs als diferents rols dels arbusts en el context públic urbà al llarg del temps i l'espai.

En la jardineria pública, les decisions que es prenen afecten tots els ciutadans en major o menor mesura, repercutint sobre l'ús de l'espai en particular, essent a més, observades des d'altres àmbits del medi professional, servint amb freqüència de referent.

Si bé l'ús dels arbusts en jardineria pública és creixent i incorpora novetats, no sempre es pondera prou la seva importància i les implicacions compositives, funcionals, econòmiques i mediambientals que s'esdevenen.

Al comparar el nivell d'estudi, debat i disponibilitat d'informació que s'ha donat per exemple, entorn dels arbres amb el bloc de les plantes arbustives, veurem que existeixen diferències substancials a favor dels arbres. Cal un aprofundiment en el coneixement dels arbusts en sí mateixos (característiques, hàbit de creixement, aspectes fenològics i ecofisiològics) així com en els vinculats a les operacions de manteniment o en les potencialitats d'ús o en noves espècies i culti-vars i, en el seu paper dins el conjunt dels espais verds i les expectatives dels

seus usuaris. Es curiós observar com en els jardins urbans, encara que sembli paradoxal, resulten més longeves algunes espècies arbustives que altres d'arbòries.

2. L'evolució en l'ús dels arbusts: un repàs històric.

Per a estudiar aquest aspecte, prendrem com a fil conductor el cas dels espais verds públics de Barcelona.

2.1. Usos decimonònics

Un dels espais verds públics més antics dels que tenim notícia, és l'avui desaparegut Jardí del General, que existí des del 1816 a 1862. En aquest Jardí, l'ús dels arbres i arbusts es veia sotmés als criteris que es tenien del coneixement de les espècies, la seva disponibilitat, el domini de la tècnica de conreu i del manteniment. El traçat influïa en la selecció i la ubicació. Criteris d'exotisme i d'expressió del domini de l'humà sobre el vegetal (retalls i topiàries) eren predominants. Distribucions vinculades a la geometria regular eren la norma. Les vorades arbustives retallades configuraven el traçat, i arbusts lliures, presumiblement els més exòtics i espectaculars per l'època, sovint de flor, eren els que ocupaven les posicions centrals del traçat dels parterres.

De tota manera, el coneixement disponible del què s'hi cultivava, és ara per ara, baix. Obtenim la informació, bàsicament de les fotografies i imatges antigues, i encara, per algunes descripcions.

En canvi, el Parc de la Ciutadella, justament posterior al Jardí del General, incorpora uns elements de traçat més eclèctic, juxtaposant un sector clàssic i contingut, amb un altre de més lliure. Es conserven encara alguns dels exemplars vegetals originals, entre d'altres, arbustius. L'elecció de plantes era molt influenciada per la moda dels jardins burgesos de l'època i la tradició hortícola. També és present la influència del científisme.

En el jardí eclèctic, uns mateixos arbusts rebien diferents tractaments segons la zona i la funcionalitat que ocupaven. Això es veïble encara a la Ciutadella en *Laurus*, *Pittosporum* o *Nerium*.

L'ús dels arbres i arbusts, es veia sotmés als criteris que es tenien del coneixement de l'espècie, la disponibilitat, el domini de la tècnica de conreu i del manteniment. El traçat del jardí determinava la selecció i la ubicació. Criteris d'exotisme i d'expressió del domini de l'humà sobre el vegetal,

eren predominants.

Els jardins privats barcelonins del segle XIX, (palau de les Heures, Casa Gomis, antiga finca Laribal, etc.) tingueren una notable influència en l'esdevenir del gust de la jardineria pública. Arquitectes com August Font, Josep Fontseré o jardiniers com Ramón Oliva, que tingueren gran influència en l'espai verd públic de l'època. No eren empleats municipals i se'ls coneix sobre tot, per les seves obres privades i algunes de públiques a d'altres ciutats.

Era, per tant, l'enmirallament en els grans jardins privats, el desig per a aquests primers espais verds públics. Descripcions textuales i algun que altre gravat, fan palés el nivell professional dels jardiniers de l'època.

La perdurabilitat de molts d'aquests arbusts a la Ciutadella des del seu origen, ens fa pensar en un criteri de selecció, ubicació i manteniment, en general, ben resolt.

2.2. Forestier: Cerca de les arrels.

Des de finals del segle XIX fins el 1915, segons Rubió i Tudurí, la jardineria pública barcelonina caigué en un estat de franca decadència, no existint masses aportacions rellevants en aquest camp.

Jean Claude Nicolas Forestier, enginyer "d'eaux et fôrets" fou convidat a treballar a Barcelona, en els futurs jardins per l'Exposició a Montjuïc. El primer jardí en el qual intervingué, fou la finca Laribal, de la qual renovà el traçat i introduí noves espècies de plantes, arbustives entre d'altres.

Tant pel traçat com per les plantes usades, s'observa la cerca de vincles amb la jardineria que els àrabs dugueren a terme a la península ibèrica. Les pràctiques i aprenentatges de Forestier a Sevilla i el Marroc, tingueren un gran pes en el que feu després a Barcelona. Es veïeren moltes plantes noves i disposicions, també novedoses. Bàsicament, encerclava peces regulars amb arbusts retallats. A l'interior d'aquestes peces, conformava plantacions arbustives més lliures per arbusts lliures, sovint de flor. Espècies meridionals, moltes introduïdes pels àrabs i col·leccions de rosers, formaven part d'aquests jardins.

Nicolau Rubió, arquitecte i aprenent de Forestier, inicià els seus treballs segons les coordenades del mestre. Usava espècies semblants, si bé, tant en el traçat com en la forma, feu noves aportacions a

DE LA GRAN A LA PETITA ESCALA

11è CONGRÉS DE L'APEVC

BERGA, 24 - 26 DE NOVEMBRE DE 2005

través del que s'ha vingut a denominar *paisatgisme llatí*. Tenim uns bons exemples de quins i com usava els arbusts a la Plaça Francesc Macià, els Jardins del Palau de Pedralbes o al Turó Park. Va iniciar també espais d'assaig, com ara el jardí d'Aclimatació. Introduí noves formes de distribució arbustiva, com el massís mono específic, el combinat, les peces lliures i, els parterres d'arbustives, alhora que seguí investigant en les formes retallades, combinant la funcionalitat i l'estètica, conformant línies de traç en la urbanització de l'espai verd. Plantes com el *Pittosporum undulatum* o *Justicia adhatoda*, són molt característiques de l'època i desgraciadament, han caigut a l'oblit, malgrat les seves qualitats.

2.3. Jardins de 1945 a 1970

En general, a l'inici d'aquest període existia una disponibilitat molt baixa de plantes, autoproduïdes en la seva major part. Riudor, arquitecte director de Parcs i Jardins aleshores, seguí la línia estilitica anterior, si bé amb un ús més decorativista dels vegetals. Putxet, Montbau o el Turó de la Peira, en serien exemples dels primers 60. A finals d'aquesta dècada, es crearen els jardins temàtics, incorporant-se moltes plantes exòtiques, sovint importades. També es donà un ús molt intens de les plantes usades als jardins centre-europeus, que fóren moda.

Des del 1945, Joan Pañella, tècnic botànic de Parcs i Jardins, alhora que professor de l'Escola de Jardineria, feu un esforç notable en la catalogació de l'existent i la introducció de noves plantes, a través de l'intercanvi de llavors i les plantacions d'assaig al jardí d'Aclimatació iniciat per Rubió.

Al final d'aquesta època, aparegueren tipologies més pròximes al paisatgisme llatí de Rubió que a les exploracions arabitzants de Forestier. Per exemple, els límits a Jardins com Mossèn Cinto, o el Roserar Cervantes, eren –són– combinacions de massissos arbustius de creixement força lliure.

En el llibre "El paisatge vegetal barcelonés", obra de fitosociologia local, publicada el 1962 per Oriol de Bolós, es fa notar l'abundosa presència de plantes llenyoses originàries d'orient, a la flora dels jardins públics. S'apunta la bona adaptació al clima local –malgrat l'eixutesa de l'estiu– i la llustrositat de la vegetació, com a causes que explicarien aquesta incidència, també observada pel Dr. Josep Mª Montserrat i Mònica Casanovas, a la ponència presentada en el Congrés de l'APEVC de l'any 2004, a Peralada, "Millora en els criteris de selecció

d'espècies per a jardineria mediterrània", estimada en aquest estudi en gairebé un 30% de les espècies llenyoses (pàg 17). Són, a més, totes elles espècies de les més abundoses.

2.4. Jardins d'arquitecte. 1980-1995

Al principi d'aquest període, l'ús dels arbusts fou molt limitat, gairebé inexistent. El traçat jardiner es constituí en base a elements durs i purament arquitectònics. Aquest ús restringit, podria obeir tant al desconeixement de les diferents espècies i qualitats, com a l'entrega de tota presència de verd als arbres, les palmeres i de vegades, a la gespa. A parcs com el de l'Espanya Industrial, els arbusts que es troben avui, foren incorporats amb posterioritat a la plantació del projecte.

Al final del període, re-apareixen en jardins com la Vila Olímpica, plantes arbustives en forma de massissos lliures, dotats de certa funcionalitat i adaptació a les condicions ambientals de l'espai.

La imprecisa qualitativa, funcional i estètica que tingueren aquests jardins, fan que, en general, s'hagi decidit replantar amb arbustives amb posterioritat, amb major o menor fortuna, però en general, com un element afegit.

La d'aquesta època, era una situació local, ja que altres jardins públics d'arreu, sí contenien arbustives.

3. Ús de plantes arbustives als espais verds recents

3.1. La mediambientalització

Des de l'inici de la dècada dels 90, es produeix en l'àmbit de la jardineria pública barcelonina, una reflexió vers els problemes mediambientals (contaminació, malbaratament d'energia, abús de determinats productes químics, disponibilitat i contaminació de l'aigua, etc.) i les implicacions en aquest àmbit. Això comportà, pel que fa a la vegetació, un gir en l'ús exclusiu d'exotismes i posta en valor de les plantes autòctones. Amb posterioritat, el concepte s'amplià a aquelles espècies que sense ésser autòctones, presentaven una bona adaptació a la jardineria urbana. Fou un període en que plantes com *Viburnum tinus*, *Arbutus unedo* o *Pistacia lentiscus*, es convertiren en monoconreu dels espais verds de l'època, quant a plantes arbustives es refereix.

També es produeix un cert debat, en relació a la vegetació prèviament existent en els espais verds,

especialment quan s'han de transformar. Les solucions solen ser assumir les antigues decisions; no es criminalitza el ja existent, tanmateix, en els jardins històrics com el Laberint o La Tamarita, per exemple.

3.2. La gestió diferenciada i la sostenibilitat

Des de principis dels anys 90, apareix a França i a d'altres països europeus, un corrent entre les administracions d'espais verds públics que pretén unir racionalitat en els processos de manteniment, tot integrant aspectes mediambientals als mateixos. Aquest procés s'intenta adequar-lo a Barcelona, havent conseqüències sobre les plantes que s'usen –també les arbustives–

Apareixen noves espècies i un re-néixer d'algunes “antigues”, que tenien un ús restringit (*Nandina domestica*, *Abelia grandiflora*, ...).

El balanç que es pot fer d'aquesta època, és en general, positiu. Es van cometre alguns errors a l'hora d'establir combinacions de plantes, o en explicar l'abast de la transformació, però en general, les espècies han tingut –tenen– de moment, una bona resposta i adaptació.

Aquestes transformacions, naturalment també s'han donat a altres ciutats i també, entre els viveristes productors de plantes ornamentals. Així, durant aquest període, apareixen els primers establiments dedicats a la producció d'autòctones i plantes adaptades.

3.3. Usos actuals

Avui perduren, juxtaposades o simultàniament, moltes de les situacions i decisions pretèrites : des de les plantacions més antigues de la Ciutadella (o d'antics espais privats, avui públics, com el Parc del Laberint), fins les previsions projectuals més avançades (com el futur Parc de la Primavera) a on, a banda d'una elecció d'espècies molt vinculada a la funció, facilitat de manteniment i estètica, s'incorporen tècniques i materials d'implantació adequats als objectius mediambientals i de manteniment poc costós, com les teles de plantació o l'ús de diferents materials d'encoixinament.

També es treballa en la implantació de noves tipologies de plantes arbustives per la ciutat, com ara les plantacions amb rosers paisatgistes –també arbusts–, o nous cobre-sòls arbustius (*Trachelospermum asiaticum*, per exemple).

3.4. Nous espais verds i arbustives

De banda els aspectes mediambientals, semblen

renéixer d'altres, vinculats a la funcionalitat de les plantacions o tanmateix, als criteris estètics més contemporanis, que no es contradiuen amb els primers. Es dóna un progrés simultani en diferents direccions, sempre amb un ull crític sobre les decisions que es prenen.

En alguns dels nous espais verds, com ara el Parc Diagonal Mar o el Parc Joan Brossa, s'aporten solucions novadores en l'ús de plantes arbustives a tenir en compte. En el primer cas, en un espai de nova planta i , en l'altre, en una “adequació urbanística” que conserva molts dels elements anteriors, integrant-los en un nou espai verd.

En els darrers temps, estan prenent molt protagonisme, els nous materials complementaris a la plantació (malles i teles separadores), combinats o no amb encoixinats de diferent origen, i amb resultats també diferents. Tot això simplifica el manteniment i facilita l'ús dels arbusts. Encara que no es presumeixi una durada tant llarga com la vida de l'arbust, sí contribuiran a facilitar-ne la seva implantació i a no desanimar-se a l'haver d'assumir costos de manteniment molt alts a l'inici.

4. Perspectives futures en l'ús de plantes arbustives.

4.1. Funcionalisme i eficàcia

El context present dels espais verds sembla determinar-se a partir dels següents preceptes: seguretat dels usuaris, sostenibilitat mediambiental i costos de manteniment baixos. Els aspectes funcionals i estètics –també importants– queden en un segon rang de prioritats. Aquesta situació, és extrapolable també, al camp de les arbustives. La delimitació d'usos dels espais verds a través de la vegetació –un cert urbanisme vegetal– i la vinculació de l'elecció de l'espècie, la tipologia del seu ús i el cost del seu manteniment són criteris amb pes creixent. Els nous espais estan adoptant ràpidament aquests principis.

Per altra banda, la normativització de les tècniques d'ús i la estandarització de la qualitat en els productors, han de contribuir a una millora en la regularitat i disponibilitat de les plantes als mercats.

La definició de la funcionalitat i forma de les arbustives –i de les altres tipologies també– en els projectes de jardineria, ha de facilitar les tasques de manteniment i la consecució dels mateixos, evitant costos innecessaris i vies de progrés, erràtiques.

Per contra, la “persistència” i abundositat

de determinats culti-vars, pot generar diferents problemàtiques a mitjà termini, des de la monotonia compositiva dels jardins, al control de noves plagues i malalties, així com altres implicacions mediambientals

4.2. Nous aspectes estètics i paisatgistes

Les noves tipologies d'espai verd, estan donant lloc a solucions i aspectes paisatgístics també novedosos. Aparença –i continguts- més “naturals”: menys intervencionistes, més a favor de les qualitats del lloc i obertes a l'esdevenir i al diàleg amb la naturalesa. Un jardí, com s'ha dit, “amb la naturalesa”, no “contra la naturalesa”.

Usos de tendència monoespecífica –atenent també certa “biodiversitat” en el sentit d'usar una gama àmplia d'espècies, però agrupades en la seva plantació- i amb espècies adaptades al lloc i a la funció, faciliten i abarateixen les tasques de manteniment. No oblidant mai les necessitats i inquietuds de l'usuari, principal protagonista de l'espai verd (la seguretat de l'espai, n'és una de les més importants).

4.3. Noves espècies i noves tècniques. Reptes.

Es detecta en el mercat de l'horticultura ornamental un creixent ventall de plantes noves, moltes arbustives, per les ventatges que comporta el seu ús als espais verds. Són noves espècies de les que cal conèixer característiques, necessitats i possibilitat d'ús.

Els primers i principals introductors, avui en dia, són els propis viveristes. Cal distingir però, entre les espècies autòctones i aquelles que, éssent forànies, tenen gran capacitat d'apatació i baixos consums –com els rosers paisatgístics-, de les noves plantes exòtiques –sovint culti-vars registrats-, que no són sinó, noves aportacions estètiques acompanyades d'un fort màrqueting, que encara que tenen el seu lloc al jardí, poden dur alguns inconvenients futurs si s'en fa un ús massiu i poc discriminat, com ja s'ha dit.

Es necessari mantenir i potenciar la investigació i observació a tots nivells dins l'àmbit de la jardineria, des dels centres d'investigació als jardins botànics, alhora que des del màxim d'espais enjardinats mateix. El coneixement i el compartir les diferents experiències es més que mai, imprescindible.

El paper de l'administració pública municipal, encara que modest, tampoc no s'ha de negligir: cada cop més s'assaja “in situ” i també en espais de prova, noves espècies i tipologies, això sí, complint certs criteris per minimitzar riscos. Compartir i donar a conèixer les experiències, també dota de sentit als espais verds.

La investigació no és encara prou ambiciosa ni sistematitzada, al menys tant com cabria esperar, vista la rendibilitat de la mateixa a tots els terminis temporals.

5. Conclusions

Com a conclusió: la qüestió mediambiental, els costos d'implantació i manteniment, la funcionalitat i la seguretat general per a l'usuari, són presumiblement, els eixos que marcaran les pautes d'elecció i ús de les arbustives en el futur dels espais verds públics. Cadascun d'aquests principis, a la vegada, presenta uns aspectes derivats. Llur desenvolupament comportarà noves solucions.

La integració del ja existent, mereix consideració a part. La vàlua històrica d'alguns espais, fa molt difícil la seva transformació sense desnaturalitzar-los. Per altra part, les plantes existents, acostumen a “haver-se guanyat” el dret a ésser al lloc on creixen.

No oblidem per fi, que el veritable protagonista de l'espai verd, és l'usuari. El ciutadà en el nostre cas, a qui debem la màxima prioritat en la concepció i en el manteniment d'aquests espais, perquè adquireixin sentit, coherència i justificació per sí mateixos, com a suport de relació i civilitat.

Organitza:

Associació de Professionals
dels Espais Verds de Catalunya

C/ Londres, 96, principal 2
08036 Barcelona (Barcelonès)
Telèfon: 934141365 / 607633790
Fax: 933969720 - C/E: congres@apecv.org
www.apecv.org

Col·labora:

AJUNTAMENT DE BERGA
Promoció econòmica

Empreses col·laboradores:

Durant la celebració del congrés les empreses col·laboradores exposaran els seus productes i serveis.

EMPRESAS AMB ESPAI DE COL·LABORACIÓ

STACHYS, S.A.

TALHER S.A.

ATICA

BDU
BARCELONA DISEÑO URBANO

SicoSa

BURES PROFESIONAL SA

Agro System

Distribuidor

Jardín Móvil
sistemas y soluciones florales

acsa verd
agbar construcción

majó
jardiners

multigreen

Bayer Environmental Science

ALTRES EMPRESAS COL·LABORADORES

SERVICENTRE

MOIX
JARDINERIA

ASFLOR
EDICIONES

Jardineria Monés

Viver de

Bell-lloc

SANTA & COLE
DIVISIÓ FORESTAL

AGROVIVER, S. L.

VIVERS
SALA GRAUPERA